№ 16. Sobota 19. Stycznia 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya austryacka. — Ameryka. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Obwieszczenie

C. k. galicyjska dyrekcya budownictwa krajowego podaje niniejszem do wiadomości powszechnej, że przepisane w tej mierze egzamina ogólne (Staatsprüfungen) dla służby budowniczej będą się odbywać 26. lutego 1861.

Lwów, 14. stycznia 1861.

Sprawy krajowe.

(Komisya długów państwa. — Mianowania. — Wiadomości bieżące.)

Wiedeń, 16. stycznia. Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 27. grudnia r. z. zatwierdzić na r. 1861 księcia *Franciszka Józefa Colloredo-Mansfeld* w charakterze prezydenta, a margrabię *Alfonsa Pallavicini* i barona *Anzelma Rothschilda*, jako członków komisyi długów państwa, ustanowionej najwyższym patentem z 23. grudnia 1859, a zarazem rozkazał, ażeby wszystkim członkom tej komisyi wyrażone zostało najwyższe uznanie za ich gorliwą i pożyteczną działalność.

Przy wyborach przedsiębranych na mocy postanowienia §. 9. rzeczonego najwyższego patentu obrani zostali nanowo członkami tej komisyi na rok 1861 dotychczasowi delegowani, a mianowicie z uprzyw. austryackiego banku narodowego dyrektorowie *Zenobiusz Konstanty Popp*, pp. *Böhmstetten* i *Maurycy Wodianer*; z niższo-austryackiej izby handlowej i przemysłowej prezydent tej izby *Antoni Dück*, a z wiedeńskiej izby giełdowej c. k. radca giełdowy *Piotr Murmann*.

— Powszechna Gazeta augsburska podała niedawno w korespondencyi z Werony mniemany rozkaz dzienny jenerał Saccozzi, komendanta wojsk esteńskich, gdzie jest mowa o bliskiej kampanii, w której wojska esteńskie miałyby przednią straż stanowić. Dziś jednak zapewnia ta gazeta stanowczo na podstawie urzędowego doniesienia, że rzeczony rozkaz dzienny jest cale zmyślony.

— Szczególniejszą wiadomość — powiada *Gazeta wied.* — przytacza *Oestr. Volksfreund* z korespondencyi francuskiej. Misyą księcia Carignana, który przybył już do Neapolu z panem Nigrą, ma być przywrócenie samodzielnego południo-włoskiego Królestwa pod berłem tego księcia. Co więcej, mianoby już w Turynie myśleć o utworzeniu całego szeregu takich dworów drugiej linii *(secundo geniturae)* pod zwierzchnictwem Piemontu, gdyż tylko tym sposobem dałyby się pogodzić dążności federacyjne z unitarnemi. Alež w takim razie — dodaje korespondencya — czyż potrzebowały Włochy tyle ofiar i tak krwawej wojny domowej, by osiągnąć ten zamiar?

Norma względem zaprowadzenia techników prywatnych z upoważnieniem rządowem.

§. 1.

Examinowani i zaprzysiężeni technicy z upoważnieniem rządowem dzielą się na 3 klasy:

a) Ciwilni inżynierowie do wszystkich gałęzi budownictwa;
b) Architekci, a
c) Geometrowie.

§. 2.

Cywilni inżynierowie są upoważnieni:

a) Przedsiębrać geometryczne pomiary, rysunki i obliczenia wszelkiego rodzaju, i sporządzać plany na to.
b) Układać plany, wymiary i kosztorysy tak budynków, jako też budowli dróg i mostów, tudzież maszyn wszelkiego rodzaju.
c) Zarządzać umiejętnie i praktycznie robotami przy budowlach nowych i reparacyach, a w ogóle przy wszelkich budowlach w zawodzie architektury i zastosowanej mechaniki z prawami przyznanemi budowniczym w §. 23 ustawy przemysłowej z 20. grudnia 1859 i podług istniejących przepisów budownictwa, albo też przedsiębrać podobne roboty i sprawdzać budowle już ukończone.
d) Przedsiębrać szacowanie budynków, placów pod budowle i materyałów budowlanych, tudzież maszyn i ich części składowych.
e) Przedsiębrać rozpoznania i experymenta w kwestyach naukowych w zawodzie architektury, fizyki i mechaniki, sporządzać w tym względzie obliczenia i rysunki, podawać na to wnioski i rady.
f) Rozpoznawać dokładność planów technicznych i geometrycznych obliczeń i wniosków, tudzież zgodność kopiowanych planów i rysunków na tę samą lub odmienną skalę i wydawać na to poświadczenia.

§. 3.

Architektom przysługują wszystkie powyższe prawa o tyle tylko, jeśli odnoszą się do budowli nad ziemią i do architektury.

§. 4.

Geometrowie mają tylko prawo przedsiębrać pomiary, rysunki i geometryczne obliczenia, sporządzać na to plany i w tych granicach wykonywać czynności przyznane w §. 2 *f)* cywilnym inżynierom i architektom w obszerniejszym zakresie. Wolno im też po dopełnieniu warunków ustawy przemysłowej połączyć koncesye na zawód budowniczego z prawem cywilnego geometry.

§. 5.

Wydane w przepisanej formie dokumenta względem czynności cywilnych inżynierów, architektów i geometrów, dopełnionych w wykonywaniu ich zawodu, jako też ich świadectwa, rysunki, obliczenia i sprawozdania o wypadkach i kwestyach, do których ocenienia potrzebne są wiadomości zawodowe, jakiemi się wykażą, będą władze administracyjne uważały tak samo, jak gdyby wydane były przez monarchicznych urzędników budownictwa za upoważnieniem władzy rządowej.

Osobliwie mogą władze na podstawie planów, podpisanych przez cywilnych inżynierów i architektów udzielać pozwolenia na budowle.

§. 6.

Do sądowych pomiarów, szacunków i należących do tego zawodu umiejętnych sprawozdań mogą przynależne sądy podług upodobania albo raz na zawsze obowiązać upoważnionych techników, albo też w pojedyńczych wypadkach do tego przeznaczać.

Stronom pozostawia się wolność używania i nagradzania tych techników w drodze umowy.

§. 7.

Z charakterem upoważnionego technika nie może być połączony płatny urząd publiczny. Wszelako obowiązany jest taki technik udzielać w sprawach technicznych żądanej pomocy rządowi na wezwanie upoważnionych władz zamiast rządowych organów budownictwa.

Ta pomoc może zależeć w podjęciu pojedynczych czynności, albo w poruczeniu dłuższego nadzoru, zarządu budowli itp. Nagroda za zwyczajne funkcye będzie oznaczana podług taryfy, którą każdy rząd krajowy ustanowi osobno z uwzględnieniem stosunków miejscowych. Urzędowej służby nie można wymagać za obrębem powiatu budowniczego, w którym cywilny inżynier, architekt lub geometra ma swoją siedzibę, i nie wolno też bez własnej woli jego używać go dłużej nad 30 dni w ciągu roku.

§. 8.

Do uzyskania koncesyi na cywilnego inżyniera, architekty lub geometrę potrzebne są kandydatowi:

a) wiek 24 lat i zdolność samodzielnego zarządzania swoim majątkiem;
b) prawo obywatelstwa austryackiego;
c) nieskazitelny sposób życia.
Osobliwie nie mogą być przypuszczani do tego zawodu tacy, którzy uznani zostali winnymi jakiejkolwiek zbrodni albo przestępstwa popełnionego z chciwości lub przeciw moralności publicznej, albo tylko dla braku dowodów zostali uwolnieni, albo nakoniec z jakiej innej przyczyny więcej jak na 6miesięczne więzienie skazani byli.
d) Znajomość języka krajowego w okręgu administracyjnym, na który żąda koncesyi. (D. n.)

Ameryka.

(Położenie obecne w Stanach. — Doniesienia z Mexyku.)

Nowy Jork, 20. grudnia. Wzburzenie w Charleston trwa nieprzerwanie. Fort Mautrie, kasztel Pinakney, gmach celny, urząd

pocztowy i arsenał zajęły wojska południowej Karoliny. Prezydent otrzymawszy te wiadomości, zwołał gabinet, jednak nie sądzą, ażeby gabinet powziął stanowczą uchwałę. Do Baltimore nadeszło doniesienie, że rząd wyspy Dominiki zajął przemocą w posiadanie położone w jeziorze Karaibów amerykańskie wyspy Guano. — Ciało prawodawcze państwa Georgia wotowało wszystkiemi głosami przeciw jednemu rezolucyę tej treści, ażeby południowe państwa unii połączyły się do wspólnego działania. Bil zamierzający wyrzec niekompetencyę sądów federalnych we wszystkich sporach, które się tyczą obywateli Georgii, odrzucono większością 16 głosów. Utrzymują, że dnia 9. stycznia będzie wotowone rozporządzenie odłączenia dla Georgii. W Alabama oświadczyła się znaczna większość za odłączeniem się od unii. Na posiedzeniu ciała prawodawczego północnej Karoliny odczytano po raz drugi bil względem uzbrojenia państwa. W Wirginii separatyzm uzyskuje coraz większe pole. W wolnych państwach graniczących z państwami utrzymującemi niewolników wyraża się publiczna opinia w ogóle za utrzymaniem unii. — Konwenty rozstrzygające w kwestyi odłączenia się w państwach uprawiających bawełnę, odbędą się w dniach następujących: W Florydzie dnia 3go, w Alabama dnia 7go, w Missisipi dnia 7go, w Texas dnia 8go, w Georgii dnia 9go, a w Luzyanie dnia 25go stycznia.

Życie w południowej Karolinie pod tę porę nie bardzo jest swobodne, jak dowodzi pismo pewnej przebywającej tam damy, przedrukowane w Nowojorskim „Times". Wszystkie familie tamtejsze drzą przed powszechnem powstaniem murzynów, jeżeliby oderwanie się na prawdę przyszło do skutku. Mieszkańcy tamtejsi zamykają przeto każdej nocy w osobnych pomieszkaniach najstarszych, najwierniejszych murzynów; w dzień podczas roboty dzielą ich na małe kupki, ażeby się z sobą nie umawiali; nie kupują nowych niewolników, ażeby nie wprowadzić rewolucyjnych żywiołów do gospodarstwa, a starych nie można sprzedać, bo ich wartość o połowę spadła. Duże psy czuwają na straży przed sypialniami dzieci. Każdy obawia się co najgorszego, położenie to jest nieznośne.

Z. sprawozdania ministra finansów Stanów zjednoczonych okazuje się, że dług publiczny dnia 30. czerwca 1858 wynosił 45 milionów dolarów, zaś 30. czerwca 1860 już 56 milionów. Armia licząca ledwie 17.000 ludzi kosztowała $16^1/_2$ milionów. Jest więc najkosztowniejsza, jaką znamy. Jeszcze większe sumy wydają na milicyę.

Mexyk. *Progrès de la Vera-Cruz* donosi: Miasto Guadalajara kapitulowało i jest w posiadaniu armii liberalnej. — Jenerał Robles i dwóch ministrów Miramona podali się do dymisyi, wojsko liberalne otacza Mexyk. - Pieniądzmi zabranemi angielskiemu poselstwu podzielili się między sobą Miramon i jego dwaj przyjaciele. Dwóch jego braci otrzymali każdy po 10.000 dolarów, a Marquez, zabójca Takubaja, 20.000 dolarów. W Mexyku ogłoszono stan oblężenia, a przytem Mexyk jest narażony na gwałty Miramona. Pan Dubois de Saligny, poseł francuski, zawinął na hiszpańskim wojennym okręcie do Vera-Cruz. Pizzaro przebywa tu od kilku dni; zapewniają, że wkrótce odjedzie do Mexyku.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Rady ministrów. — Broszury nowe. — Doniesienia z Chin. — Doniesienia z Nissy.)

Paryż, 13. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* donosi, że senat jest zwołany na 22go b. m. Wiadomości sycylijskie zapewniają, że dobrze przyjęto nowych radców namiestnictwa, i że pokój przywrócony.

— Wczoraj o godzinie 11tej rano odbyła się w Tuileryach rada ministrów, na której zasiadali także ministrowie bez departamentu Billault i Mayne, prezydenci senatu i ciała prawodawczego Troplong i hr. Morny, tudzież pan Baroche, prezydent rady państwa.

— Jak słychać, mają urządzić 18 nowych pułków, które podniosą liczbę liniowych pułków armii francuskiej na 120. — Minister spraw wewnętrznych zamierza udzielać autoryzacyi na zakładanie nowych dzienników wszystkim tym, których dążności i antecedencye nie są „anti-dynastyczne". — Odtąd mogą przychodzić do Paryża wszystkie zagraniczne dzienniki. — Synowie kilku legitymistycznych familii wyjechali do Gaety ofiarować usługi swoje Franciszkowi II.

— Pod napisem „les évèchés vacants" ogłasza *Patrie* obszerny artykuł, w którym zwraca uwagę na trudności, jakie powstać mogą dlatego, że stolica apostolska zwleka potwierdzenia nowo przez rząd francuski mianowanych biskupów. Przytacza przykład z czasów Ludwika XIV., kiedy to papież nie chcąc potwierdzić nowych biskupów, Król przez lat jedenaście sam innych mianował, a zawsze z tej samej kategoryi, dopóki nie uległ dwór papieski. *Patrie* nie mówi, co uczyni Francya, ale w przyszły poniedziałek wyjdzie nowa broszura pod tytułem: „La France sans le pape", autor broszury: „Rome et les évèques français".

— *Monitor* ogłasza chińskie wiadomości z zatoki Peczelskiej z dnia 13. listopada i z Hongkong z dnia 29. listopada. Stosownie do stypulacyi podpisanego w Pekinie traktatu wychodzą wojska mocarstw sprzymierzonych. Brygada jenerała Collineau otrzymała rozkaz zająć z kilkoma okrętami zimowe leże między Tientsin i twierdzami Taku. Jenerał Montauban z brygadą Jamin ma stać załogą w Szanghaj, a eskadra pod dowództwem wiceadmirała Charner ma zarzucić kotwicę przy uściu rzeki pod Wurong. Kanton obsadzi 900 ludzi, gdyż kontradmirał Protet odpłynie na zimowe leże do Hongkong. Baron Gros i urzędnicy poselstwa wybierali się z powrotem okrętem „Du Chayla" do Suez. Lord Elgin zamierzał po krótkim pobycie na Manilli odpłynąć z Singapore statkiem europejskim. Większa część angielskiego wojska ma wrócić do Indyi. Nasi sprzymierzeni pozostawią na północy tylko 4900 ludzi i kilka oddziałów w Hongkong i Kantonie."

— Jak piszą gazecie tryestyńskiej z Nissy z 7go b. m. panuje wielkie zniechęcenie pomiędzy tamtejszą ludnością: wielu wyjeżdża z kraju, a znaczna liczba innych oświadcza urzędownie, że zatrzymuje dawniejszą swą narodowość. Osobliwie niższe klasy ludu poprzysięgły zaciętą nienawiść Francuzom; nie ma dnia, w którymby wieśniacy, majtkowie i rybacy nie staczali bójki z żandarmami i wojskiem, w których padło już kilka ofiar. Straż portową musiano wzmocnić dla częstych zaczepek, a nocami przeciągają tak liczne patrole po mieście, jak gdyby istniał stan oblężenia.

Szwajcarya.

(Sprawa paszportowa. — Pułki szwajcarskie.)

Berno, 12. stycznia. Z Berny piszą do *Magd. Ztg.*: Obecnie zajmuje się rada federacyjna sprawą zniesienia paszportów, na co już zgodziła się w zasadzie; jednak rzeczywiste przeprowadzenie tego kroku znajdzie zapewne trudność w kantonach. Właściwie należy ta sprawa do zgromadzenia federacyjnego, i jak mówią, wypracowała rada związkowa w tej mierze raport, który na następnej sesyi będzie wzięty pod rozwagę. — Rada federacyjna otrzymała z Rzymu wiadomość, że wojsko neapolitańskie w państwie kościelnem liczy wiele Szwajcarów, a między nimi także jenerał Mechel, któremu, jak wiadomo, polecił Franciszek II. rozpuszczenie pułków szwajcarskich. Na zapytanie, czyliby rząd szwajcarski nie mógł zasilić ich wsparciem, odpowiedziała rada federacyjna, że nastąpić to może dopiero, jeśli staną już na granicy szwajcarskiej.

Włochy.

(Wiadomości bieżące. — Odstąpienie rady namiestniczej w Sycylii.)

Państwo kościelne. Do Marsylii nadeszły z Rzymu wiadomości z dnia 8. stycznia. Papież wysłał do Gaety żywność. Msgr. Merode pozostaje w swoim urzędowaniu. Wiadomość, że Austrya zażądała rewizyi konkordatu, jest nieprawdziwa. Sardyńskie zasiłki wojskowe, wyprawione na powstańców w Abruzzach, przechodziły prowincyę Rieti. Inne oddziały wyprawiono do Ascoli, gdzie wieśniacy uchodzą przed konskrybcyą i łączą się z insurgentami w Abruzzach. Na murach Rzymu porozlepiano proklamacyę margrabiego Pepoli, sardyńskiego komisarza jeneralnego w Marchyi.

Neapol. O dymisyi rady namiestnictwa w Sycylii donoszą wiadomości turyńskie: Zdaje się, że rząd odkrył ważne rzeczy, gdyż wydał rozkaz uwięzić Crispego, Ferrę, radcę kasacyjnego, Gerace i redaktorów Rafaelli i Perrone Palladini. Crispi uszedł, ale innych uwięziono. Gdy się to rozgłosiło, powstało w ulicy Toledo zbiegowisko i przyszło do burzliwych demonstracyi, których nie zdołała uspokoić ani rada gminna, ani senat palermitański. Te demonstracye spowodowały dymisyę rady namiestniczej. Nieprzyjaciele obwiniają rząd o dowolne postępowanie.

Niemce.

(Otwarcie sejmu pruskiego.)

Berlin, 14. stycznia. Dzisiaj przed południem Król J. M. zagaił uroczyście walny sejm państwa. O godzinie dziesiątej odprawiono mszę św. dla ewangelickich członków obu izb w nadwornym kościele katedralnym dla katolików w kościele St. Jadwigi. Po skończonem nabożeństwie udali się wszyscy członkowie sejmu walnego do królewskiego zamku, i zgromadzili się w białej sali. Członkowie izby panów zajęli miejsce po prawej, posłowie izby po lewej na przeciw tronu. Jenerałowie, tajni radcy i radcy pierwszej klasy, stanęli pod arkadami od strony ogrodu.

Gdy całe zgromadzenie zajęło przeznaczone dla siebie miejsca, Król J. M. odczytał stojąc u tronu z głową nakrytą, następującą mowę tronową, którą Najjaśniejszemu Panu podał spisaną przez ministerstwa stanu:

Dostojni, szlachetni i szanowni panowie obu izb!

Witam was głęboko wzruszony. Nadzieje i życzenia, które z tego tu miejsca wam wyraziłem, nie ziściły się, za niezbadaną wolą Przedwiecznego. Wraz zemną i z moją rodziną opłakujecie zgon Króla, który po długich cierpieniach wzięty nam jest.

Czem były dla Prus rządy Jego Królewskiej Mości zgasłego w Bogu ś. p. brata mojego, co kraj Jego wspaniałomyślnym zawdzięcza rządom, o tem nie potrzebuję przypominać reprezentantom pruskiego ludu na sejmie powołanym do życia wolą zgasłego Monarchy.

Król Fryderyk Wilhelm IV. w ciężkich umarł czasach. Trudne przypadło dla mnie zadanie. Za łaską i pomocą Bożą tuszę, że je dokonam szczęśliwie. Wy dotrwacie mi przytem wiernie przy moim boku. Ojczyzna potrzebuje roztropnej rady i poświęcenia.

Oświadczywszy w obec wielkich dworów związku niemieckiego, że najpierwszem zadaniem mej niemieckiej i europejskiej polityki będzie bronić całości niemieckiej ojcowizny, potrzeba było wzmocnić naszą siłę zbrojną, do czego jednomyślnie dostarczyliście mi środków, w ten sposób aby nie tylko pomnożyć liczbę żołnierza,

lecz zarazem zapewnić nowej organizacyi armii siłę i spojność, na którą by liczyć i budować można było. Wydane w tym celu rozporządzenia opierają się na podstawie praw naszych wojskowych.

Z projektów, które panom będą przedłożone przekonacie się, że na rok przyszły zaprowadzone zostaną oszczędności, będące rękojmią, że tylko to się będzie wymagać na opatrzenie wojska, co jest niezbędnie potrzebne, ażeby armię uczynić dzielną i sposobną do boju.

Prusy mają dostateczne środki po temu, aby armię swą utrzymać na stopie nakazującej poszanowanie. W obec dzisiejszego położenia Niemiec i Europy reprezentacya Prus niezaniecha zachować to co już jest i czuwać nad dalszym rozwojem, nie usunie się od popierania tego, na czem zależy bezpieczeństwo Niemiec i Prus.

Pomimo nacisku trudności politycznych, spokojnem okiem możemy poglądać na stan naszych finansów. Można przewidywać, że wydatki zeszłego roku będą całkowicie pokryte bieżącemi tegoż roku dochodami. Zaoszczędzony przeto z nadwyżek z roku 1859 kapitał rezerwowy będzie mógł być w całości złożony do skarbu państwa.

Budżet wydatków państwa ustanowiony z równie jak potąd przezornem obliczeniem dochodów, a starannym względem na oszczędność w wydatkach administracyjnych. Wykazuje znowu wzrost przychodów, tudzież środki zaspokoić wszystkie usprawiedliwione wymagania, wspierać pożyteczne przedsięwzięcia i urządzenia, pokryć nowe potrzeby i zmniejszyć nadzwyczajne dopłaty, jakich wymaga powiększenie armii.

Chociaż dopłaty te, oprócz teraźniejszych dodatków podatkowych w znacznej części nadal jeszcze pobierane być muszą, aby przeprowadzić pomienione wielkie zadanie, nie należy się przecież obawiać, aby to mogło zachwiać budżet państwa. Owszem wzrost naturalny źródeł dochodu, i reforma prawodawcza co do podatku gruntowego, pozwalają tuszyć, że wkrótce okażą się zbytecznemi nadzwyczajne środki pomocnicze, na pokrycie wszystkich rozchodów państwa.

Liczę na to, że dacie swe przyzwolenie na projekta do praw, które mają załatwić ostatecznie kwestyę podatku gruntowego. Korona i kraj nie mogą obejść się dłużej bez podniesienia tego podatku, a powiększyć armię będzie można wówczas dopiero, gdy wszystkie stany i prowincye, ponosząc porówno obowiązek służby wojskowej, podobnież wszystkie w równej mierze, stosownie do swoich sił podatkowych przyczyniać się będą do wydatków, jakich wymaga armia.

Obrót handlu krajowego, chociaż nie wrócił jeszcze do tej ruchliwości, jak przed przesileniem finansowem i politycznem lat ostatnich, wszelako daleko więcej już się ożywia. Wspierać go w rozmaitych jego gałęziach, nie przestało być szczególnym przedmiotem mojego rządu.

Sieć kolei ojczystych rozprzestrzenia się ciągle. Zawarto układy z właściwemi rządami, aby zniżyć opłaty przewozowe i zniżyć cła na Renie. Rząd mój ma zawiar wejść w układy z rządem francuskim i zawrzeć traktat urządzający stosunki handlowe między związkiem celnym z Francyą.

Reforma ustawy o małżeństwie, jak to już zapowiedziałem przy zamknięciu poprzedniego sejmu, będzie znowu waszem zadaniem. Tuszę z pewnością, że sprawa ta ostatecznie będzie załatwioną.

Co do innych ważnych propozycyi, rząd mój przedłoży wam co potrzeba.

W ciągu upłynionego roku powiodło mi się wzmocnić silniejszym węzłem przyjaźni stosunki nasze z mocarstwami, a to osobistem widzeniem się z monarchami, co jest rękojmią, że pokój europejski będzie utrzymany.

Przejęty ważnemi okolicznościami, w jakich obecnie znajduje się Europa, rząd mój usiłuje nieprzerwanie przywieść do skutku rewizyę ustawy wojennej związkowej, jak tego wymagają niezbędnie wymagania militarne obecnych czasów. Mam wszelką nadzieję, że usiłowania te będą doprowadzone do pomyślnego skutku, iż wszystkie rządy i ludy niemieckie poczytają za najpilniejszą potrzebę ojczyzny iść w zgodzie spólną drogą.

W Kuryi Heskiej trwają ciągłe zatargi, których nie zdołały usunąć moje szczere i umiarkowane rady. Usiłowania mojego rządu zmierzają nieustannie ku temu, aby przywrócony był rząd konstytucyjny.

Z wielkiem ubolewaniem mojem nie osiągnęły dotąd żadnego skutku przedsięwzięte od lat wielu zgodnie z innemi państwami związku niemieckiego usiłowania, aby w połączonych pod panowaniem Króla duńskiego księstwach niemieckich ujrzeć zaprowadzone urządzenia konstytucyjne, stosownie do istniejących traktatów. Prusy wraz z niemieckiemi swymi sprzymierzeńcami uznają za narodowy obowiązek doprowadzić do tego, aby kwestya ta wreszcie należycie została rozwiązaną.

Rozpocząłem rządy moje w burzliwych czasach. Cobądź przeznaczyły nam wyroki, będę się stale trzymać zasad, z któremi objąłem rejencyę. Doświadczenie nabyte w ich zastosowaniu, przekonało mię jeszcze głębiej o ich wartości. Postanowiwszy wzmacniać i rozwijać instytucye nasze, i prawa, popierać szczerze i silnie narodowe widoki Prus i Niemiec, upatruję najbezpieczniejszą rękojmię przeciw duchowi rewolucyi, poruszającemu się w Europie, w tem aby niezmiennie trzymać się raz obranej drogi. Tuszę, że Prusy pod mojem berłem pozostaną wierne samym sobie, że udowodnią tak w obradach reprezentantów swoich jak w czynach ludu, że nie myślą opóźniać się, gdy idzie o zgodę, siłę i sławę ojców naszych. Tuszę, że kraj w niezłomnej wierności będzie trzymał ze mną w dobrych i złych chwilach. Co daj Boże!

Ślubowałem obejmując rejencyę sprawować użyczoną mi od Boga władzę na zasadach konstytucyi i ustaw królestwa. — Odnośnie do tego zaręczenia wzywam was, abyście mnie złożyli hołd wierności, którąście zaprzysięgli i dotrzymali bratu mojemu.

Złożycie mi więc teraz w obliczu Wszechmogącego Boga uroczystą przysięgę, że chcecie być mi wiernymi poddanymi, że w wykonywaniu moich praw i obowiązków będziecie mi dopomagać życiem i mieniem waszem."

Po odczytaniu mowy tronowej wezwał minister spraw wewnętrznych deputowanych do złożenia przysięgi wierności i odczytał jej rotę. Prezydenci izb i sekretarze przysięgali pierwsi, następnie członkowie izby panów, w końcu deputowani.

Król J. M. przyjmował przysięgę stojąc przed tronem z odkrytą głową. Obrzęd trwał do godziny trzeciej. Król nim opuścił salę przemówił w te słowa:

Wszystko zależy na błogosławieństwie Bożem. Niech Bóg błogosławi waszej przysiędze! Niech błogosławi i ochrania naszą ojczyznę!

Grecya.

(Wiadomości bieżące.)

Z prowincyi greckich nadeszły niepokojące wieści do Aten; wszędzie daje się czuć brak zboża, a w niektórych okolicach nie ma nawet ziarna na zasiew. W Messynyi zaszły przy wyborach krwawe bójki, przyczem kilku ludzi zabito lub raniono; w prowincyi Lokridzie zagrażają zbójeckie bandy bezpieczeństwu publicznemu.

Przeciw prasie opozycyjnej występuje rząd z wielką surowością; w jednym tygodniu kazał skonfiskować siedm dzienników.

Ateny i Pirej mają być połączone koleją żelazną; rządowe obwieszczenie wzywa przedsiębierców, ażeby przedkładali oferty.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 16. stycznia. Dzisiejszy *Monitor* zaprzecza wiadomości względem utworzenia czwartego pułku grenadyerów gwardyi.

Londyn, 16. stycznia. Z Nowego Yorku donoszą: Buchanan oznajmia, że każe w południowej Karolinie pobierać podatki, bronić własności związkowej siłą oręża i przeprowadzać ustawy. Dwa okręta wojenne odchodzą do Charlestonu.

Turyn, 15. stycznia. Wybory wypadły w ogóle pomyślnie dla partyi liberalnej. Czterej kandydaci dla Turynu są: Cavour, Minghetti, Cassinis i Chiavarina. Piemont układa się z Persyą względem traktatu handlowego, a mianowicie o wolny wywóz jedwabiu. Słychać, że rząd piemoncki zamyśla utworzyć w Paryżu jeneralny konzulat. Brygada Pizzy przybyła do Genuy i odchodzi niezwłocznie do Neapolu. Wiadomość o kontrrewolucyjnych ruchach w Abruzzach potwierdza się. Znowu odejdzie jeden okręt francuski z pod Gaety. Strony walczące zawiesiły nawzajem wszelkie roboty.

Madryt, 15. stycznia. Księżniczka Asturyi zasłabła na anginę. Żądają rozwiązania Kortezów.

Kopenhaga, 15. stycznia. *Berlingske Tidende* donosi: W warsztatach marynarki pracują z wielką gorliwością. Wkrótce ogłoszoną będzie prowizoryczna ustawa względem zwołania 4000 majtków.

Przyjechali do Lwowa

Dnia 18. stycznia

Hotel rosyjski: PP. Trotter Miecz., z Dzwiniacza. — Abancourt Ksaw., z Łowczy.

Hotel europejski: Rubczyńscy Adolf, c. k. rotm., i Maurycy, z Bilotówki. — Obertyński Wacł., z Wiednia. — Smarzewski Alex., z Artasowa.

Hotel Langa: Aue Józef, c. k. kapitan, z Brzeżan. — Malewski Rom., z Kiszenewa.

Hotel angielski: Marin Gust., z Kulinestie. — Popowicz Dem., z Strojestie. — Br. Wasilki Sericki Alex., z Bermeth. — Hormuzaki Jerzy, z Czerniowiec.

Hotel krakowski: Łucki Józef, z Sarn. — Zagórski Winc., z Wołkowa. — Rudroszewski Leon, c. k porucz., z Komarna. — Straż Felix, z Czerniowiec. — Hr. Komarnicki Roman, z Złoczowa.

Pod koleją żelazną: Jaworski Józef z Korzelic.

Do domu zajezdnego nr. 458 1/4: Lewicki Wład., z Brzeżan.

Wyjechali ze Lwowa

Dnia 18. stycznia.

PP. Ośmiałowski Szymon, do Janczyna — Tyszkowski Ant., do Michałówki. — Hr. Drohojowski Józef, do Balicy. — Kapieszewski Fel., do Kobelnicy. — Lewicki Wład., c. k. porucz., do Brzeżan. — Gadomski Józef, do Kumianki. — Rubczyńscy Adolf, c. k. rotm., i Maurycy, do Bilatówki. — Kunaszewski Hieron., do Zelibora. — Łucki Józef, do Sarn. — Burg Mikołaj, ces. franc. porucznik, do Czerniowiec.

TEATR.

Jutro w teatrze niem. na dochód spiewaczki opery *Betty Rutland*: **Die beiden Foscari,** nowa opera historyczna w 4 aktach.

Jutro na scenie polskiej: **„Rycerze mgły."**

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. stycznia 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	324 13	– 6.0	93 8	półn.-zach.	sł.	śnieg
2. god. po poł.	323 88	— 4.4	90.2	"	mi.	"
10. god. wiecz.	323.79	— 5.2	95.9	zachodni	sil.	"

Wysokość śniegu ⋯26

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacyi i t. d.

Dnia 22. stycznia: Sprzedaż domu eraryalnego nr 8 w Kołomyi.

Dnia 23. stycznia: Sprzedaż realności nr. 89 w Buczaczu.

Dnia 24. stycznia: Sprzedaż kilku realności w Tarnopolu. — Wydzierzawienie różnych przedmiotów w Fürstenthal w Solce. - Wydzierzawienie podatku konsumcyjnego w Kołomyi.

Dnia 28. stycznia: Wydzierzawienie różnych przedmiotów w Ilischestrie w Gurahomora. — Sprzedaż sumy ciążącej na realności nr. 108 w Brzeżanach.

Dnia 30. stycznia: Sprzedaż realności nr. 446¾ we Lwowie.

Dnia 31. stycznia: Sprzedaż różnych rzeczy Pinkasa w Husiatynie. — Sprzedaż połażu za pomocą ofert w Radowcach. - Wydzierzawienie różnych przedmiotów w Solce. — Sprzedaż dóbr Wiszniowa w Tarnowie.— Sprzedaż realności nr. 614 i 831¼ we Lwowie.

Kurs lwowski.

Dnia 18. stycznia.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	7	—	7	12
Dukat cesarski	" "	7	4	7	14
Półimperyał zł. rosyjski	" "	12	15	12	35
Rubel srebrny rosyjski	" "	2	33	2	36
Talar pruski	" "	2	23	2	27
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	87	—	88	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	155	—	160	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	61	25	62	25
5% Pożyczka narodowa		73	20	74	20

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 18. stycznia.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 74 10. Metaliki po 5% za 100 zł. 62.90; po 4½% za 100 zł. .– ; po 4% za 100 zł. –.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. .– ; Węgier —. Galicyi –.— ; Bukowiny —.— ; Akcye Banku narodowego sztuka 731.— ; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 155. - ; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —. .

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. –.—.

Wexlowy. Srebro za 100 zł. południ. niemieck. waluty 150.25. — Lipsk za 100 talarów –.– . Londyn za 10 funtów szterl. 150.25. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. –.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 7.13⁵⁄₁₀, dukaty ces. pełnej wagi —. . korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 15. stycznia.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	55.75	56 25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	73 60	73.80
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	73 90	74.—
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	62 20	62 30
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	62 50	62.75
dtto. " 4½%	52 50	52.75
dtto. " 4%	47 —	47.25
dtto. " 3%	35 —	35 25
dtto. " 2½%	32 50	33.—
dtto. " 1%	12 20	12 30
Przez. do wylos. z r. 1839	105 —	105.50
" 1854	83 —	83 50
" 1860	81 50	82 —
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł	82.25	82.50
Renty Como po 42 lir. aus.	15.—	15.56
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	59.—	60.—
" 4½%	51 –	52 —
" 4%	45.—	46.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju " 3½%	39.—	40.—
" 3%	–.–	44.—
" 2½%	–.—	42.—
" 2¼%	–.–	38.—
" 2%	–.–	34 —
" 1¾%	–.—	32.—
dtto. z procent za granicą " 5%	59.—	60 –
" 4½%	51 —	52.—
" 4%	45.—	46.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł. Niższej Austryi	84.50	85.—
Wyż. Aust. i Salb.	86.25	86 50
Czech	89.—	90.—
Morawii	86	86.50
Szląska	85.50	86.—
Styryi	86.—	87.—
Tyrolu	97.—	—.—
Kar., Krainy. i Wyb.	88.—	89.—
Węgier	64 75	65.25

	pien.	towar
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Slawonii	62 50	63.—
Galicyi	61 —	61 50
Siedmiogr. i Bukow.	60 —	60.50
Lom. wen. poż. z r. 1850	109.50	— —
Wen. pożyczka z r. 1859	88.—	88.25
Dług Tyrolu po 5%	59.—	60.—
" 4%	45.—	46 —
" 3½%	39.—	40.—
Dług Salcburga " 3%	33.—	34.—
" 2½%	27.—	28.—
Dług Krainy " 2%	21.—	22.—
" 1¾%	20.—	20.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar
po 3% za 100 zł.	20.—	21.—
" 2½% za 100 zł.	17.—	18.—
" 2¼% za 100 zł.	16.—	17.—
" 2% za 100 zł.	14.—	15.—
" 1¾% za 100 zł.	11.—	12.—

3. Akcye.

	pien.	towar
Banku nar.	736.—	738.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	155 —	155 20
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	562 -	564 -
Półn. kolei po 1000 zł. m. k.	2080	2081.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	281 50	282.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	182 75	183.25
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	105 —	106 —
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 140 zł. (70%)	187 -	188.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m. k. z wpł. po 120 zł. (60%)	157.50	157 50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	22.—	24.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m. k	60.—	65.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k,	645.—	650. —
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	108.—	110.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	— —	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	106.—	108.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	380.—	381.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	130.—	150.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	400.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	350.—	355.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	100.—	101.—
10 " 5%	96 —	97 —
przeznacz. do los. po 5%	89 50	90 —
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99.50	100.—
przez. do los. po 5%	85 50	85.75
Gal. Tow. kred. po 4%	86.50	—.—

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	98.—
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	112.75	113 25
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	150. –	151.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	99.—	99.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	146.50	147.—
Kol. Gloggn. za 100 zł.	77.—	78.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Lloyda za 100 zł.	80.—	81.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	108 —	108 50
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94 25	94.50
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	114.—	—.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	37. –	37.50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	87 50	88 50
Salma " 40 " "	38 50	39 —
Palfiego " 40 " "	36 25	36 75
Clarego " 40 " "	34.—	34 50
St. Genois " 40 " "	37.—	37 50
Windischgrätza 20 zł. "	20 —	20 50
Waldsteina 20 " "	26.—	26 50
Keglevicha 10 " "	14 75	15 25

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	128 25	128.50
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	128 50	128 70
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n	128 80	128 90
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	113 40	113 50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt	149 75	150.25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zł. w. a.	59 20	59.80
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	59 60	59.60
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	21 70	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

w przecięciu w w. a.

	zł.	c.
Dukaty ces. men.	7 zł.	10 c.
dtto. pełnej wagi	7 "	9 "
Korona	20 "	65 "
20frankówka	12 "	4 "
Rosyjski impery.	12 "	37 "
Talar związkowy	2 "	26⁵⁄₁₀ "
Srebro	149 zł	75 c.
Kurs korony w c. k. kasach	13 zł.	50 c.

KRONIKA.

Dwunasta lista składek z wykupna kart uwalniających od powinszowania Nowego roku 1861:

Złożyli WW.: Ignacy Lewakowski 2zł., N. N. 20c., N. N. 20c., N. N. 20c., Anger 1zł., Pacher 2zł., N. N. 1zł., N. N. 50c., Iskierski 1zł., Brendel 30c., Nuki 1zł., Bartel 50c., Mensch 20c., Pollo et Mauricio 2zł., pani Kolowrath 1zł., pani Gielewska 20c., pani Wojnarowska 30c., Kostiuk 30c., Reihn 70c., N. N. 20c., N. N. 10c., Pflichtenheld 1zł., Tampelski 50c., Griger 40c., Becher 50c., Piotr Schnellbügel 2zł. 10c., Drexler 2zł., Franciszek Knauer 2zł., pani Teresa Cikowska 3zł., p. Bogdanowicz 2zł., Dr. Ziemiałkowski 1zł., Czermak 1zł., Wolański 2zł., Januszewska 1zł., Kozłowski 1zł., Dr. Honigsmann 1zł., Zwergel 1zł., Balke 1zł., Janowski 10c., Ringel 50c., N. N. 40c., Ignacy Brzezowski 1zł., Sigel 1zł., Gorzkowski 10c., N. N. 20c., Potz 50c., Antoni Weich 50c., pani Kornetzka 1zł., Schechtel 50c., Eufrozina Gorzkowska 50c., Vaychinger 50c., Gabriel 60c., p. Droboszecka 10c., Höflich 1zł., Poremba 1zł., Schmutz 50c., Engel 50c., Jabłoński 20c., Fischer 50c., Wajnowski 20c., Korytyński 50c., Czerwiński 33c., p. Jarczewska 35c., p. Kraus 20c., p. Kunde 30c., Göttinger 50c., Ksawery Urbański 2zł., Borkowski 1zł., Szlegiel 1zł., Josephi 2zł., Hasslinger 30c., N. N. 30c., N. N. 20c., J. B. G. 20c., Styczyński 1z., Dobrowolski 80c. Razem 63zł. 58c.; dotego lista jedynasta 765zł. 89c. Suma 829zł. 47c.

(Lasek aklimatyzacyi w Paryżu.) W ogrodzie towarzystwa aklimatyzacyi w lasku bulońskim w Paryżu, pracują z usilnością pomimo złego powietrza nad wewnętrznem urządzeniem. Ogród zimowy, arcydzieło giserni żelaznej, będzie skończony na przyszłą wiosnę. Znajdują się w nim najrzadsze rośliny ze wszystkich stref ziemi. Przez środek wije się mała rzeczka. Postarano się także o czytelnię i salę konwersacyjną. Menażeryę ogrodu zbogacono kilką rzadkiemi egzemplarzami. Pan Roehn jest ciągle czynny dla towarzystwa w Ameryce, przytem przebywa z nim kilku jego członków, którzy niezaniedbują rozmaitych akwizycyi. Aquarium w ogrodzie jest na ukończeniu.

(Wyrok na aptekarza homeopatycznego.) W Bruxeli skazano aptekarza van Berkelaer, na karę 2785 franków, albo w razie, gdyby nie mógł zapłacić, na 557 dni więzienia, a to, że samowolnie urządził u siebie aptekę homeopatyczną, z zaniechaniem innego rodzaju lekarstw. Na wyrok wydany, nawet rekurs odrzucono.

(Ciekawy przypadek psiej zmyślności) opowiada „Abeille jurassienne," tylko nie wymieniono miejsca gdzie to się w Szwajcaryi stało. Dosyć, że pies chcąc wydobyć pana swego z przepaści w której mógł zginąć, obnosił po warsztatach przy kolei żelaznej czapkę jego, a tem zwróciwszy uwagę, poprawdził czeladź tam gdzie pan zapadł.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*